

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

18. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII. József-kt. 38. 1/5. Tel: 1-303-75

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Rökk Sz. u. 31. Tel: 1-311-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember (24-én) (csütörtökön) délután 5 óra-kor előljárósági ülés.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási adó.

Október 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Október 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Október 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni október havi forgalmi és fényüzési adó-átalányukat.

Október 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Az áruházi kérdés

Most, hogy napirendre került az áruházak működését szabályozó miniszteri rendelet kiadása, amely állítólag a közel jövőben meg is fog jelenni, érzékeny és megható sajtókampány kezdődött, amelyek fájó szívvel védik az áruházak intézményét, személyzetének jogait.

Nem akarunk e cikkeket rugóival foglalkozni, annál kevésbé, mivel a legteljesebb objektivitással sem látjuk az áruházak helyzetét olyan siralmasnak, hogy azokért a könnyek tengerét meg kelljen eresztetni.

A főváros iparos és kereskedő társadalma van olyan intelligens, hogy magát az áruházak intézményét bántani nem akarja. Tudjuk, hogy azoknak is meg van a maguk közgazdasági szerepe és jelentősége és ahhoz nyulni egyáltalán nem kívánunk. Azonban nem veheti senki sem rossznéven, ha jogos érdekeink védelmére az áruházak működésének és terjeszkedési lehetőségeinek pontos körülírását kérjük, reméljük és annyira, amennyire lehet, korlátozni kívánjuk azokat a lehetőségeket, amelyeket az áruházakba fektetett nagy tőke az egyes emberek fillérjeivel és egyéni munkásságával szemben sokszorosan ki tud használni.

Kétségtelen, hogy jóformán az egész világon vannak áruházak, amelyek sokszor nagyobbak, mint a mieink, de ezek többsége bizonyos mértéket tart és nem látja szükségesnek mindazokat az üzletágakat felölelni, amelyek a kisemberek megélhetésének biztosítására vannak hivatva. Nem tudjuk elhinni, hogy a külföldi, vagy újvilági nagy áru-

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előljárósága f. évi szeptember hó 24-én (csütörtök) délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1936. szeptember 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

**Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és
Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója**

VII., Rottenbiller ucca 31.

Tojás osztály

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Sürgőnycím: „KözteJ Budapest“

házakban zeneszó mellett ebédeket és uzsonnákat szolgáltatnak ki, az utcán át virstlit és sonkás kenyeret árulnak olyan áron, aminőn a magános iparúzó azt a nyersanyagot is alig képes beszerezni. Kétségtelen az is, hogy ez az élelmiszerkiszolgáltatás igen sok esetben a minőség rovására esik. Tudjuk nagyon jól, hogy lehetetlenekre még az áruház sem képes és a 10 filléres virstli és sonkás zsemlye sem micsémre sem az, amit egy vendéglátó üzem kiszolgáltathat. De a közönség nagy része nem distingvál, veszi az olcsóbbat, ha rosszabb minőségű, ha kevesebb is, és ílymódon elmarad azokból az üzletekből, amelyek eddig ezt a szükségletét kiszolgálták.

Nem látjuk semmiképpen indokoltnak, hogy az áruház a kis szatócs, a piaci kofa hivatását vegye át és dumping áraival tegye lehetetlenné ezeknek a megélhetését. Végre ezek a kis existenciák valamennyien adófizetők és családfenntartók és ezek létezését bármilyen hathatós reklám kedvéért nem lehet és nem szabad tönkretenni, annál kevésbé, mert a megélhetés a mi viszonyaink mellett nagyon nehéz.

Szerzett jogok elkobzásáról beszélnek. Ez látszatra és első hallásra igen tetszetős frázis. Azonban arról, hogy mi a szerzett jog, a legkülönbözőbb lehet a felfogás. Kezdve a bibliai Kain és Ábel történetétől, — aki jogosnak érezte testvére megölését — végig az emberi fejlődés tényezőin, amikor, hogy csak 1—2 esetet említsünk; az angol takácsok a szövőszékek bevezetése ellen fellázadtak és a fuvarosok a gőzvasút kiépítésétől féltették kenyerüket, az egész élet „szerzett jogok“ korlátozása és bizonyos keretek közé való beszállításáról tanuskodik. De ha — ami természetes is — bizonyos szerzett jogokat elismerünk, lehet-e abszolút jog az, ami arra alkalmas, hogy másokat tönkretegyen. Egész

gazdasági és társadalmi életünk ilyen jogoknak összegegyeztetéséből és azoknak egymással való összhangba hozatalából áll és azt látjuk, hogy ez kormányzatunknak egyik legfőbb feladata. A jelen viszonyok között nem lehet tehát kifogásolni azt sem, hogy a helyzet mérlegelése alapján és a közérdek címén az áruházak működésének és étvágyának gát szabatik.

Nem lehet szerzett jog az, amit egy aránylag fiatal intézmény, amelynek a gazdasági helyzetben való behelyezkedése még nem végleges, magáénak vél. Az áruházak létesítésekor azok alapítói maguk is különböző irányban kísérleteztek, megpróbálták sok mindenfélét, ami üzleti szempontból bevált, vagy be nem vált, így tehát „szerzett“ jogokról ez intézményeknél ma még beszélni nem lehet.

A tisztességtelen verseny tárgyában kifejtett joggyakorlat arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem lehet üzleti reklám tárgya az olyan árú, amely más kereseti ágak megélhetési alapja. Már pedig kétségtelen, hogy az áruházak vendéglátó üzemekben tapasztalt olcsó árak nem egy reális üzleti kalkuláció eredményei, hanem azt szolgálják, hogy a vevőket ílymódon odacsábítva, azok az áruházak egyéb cikkeiből vásároljanak.

Nem jelenthet tehát sérelmet, ha jogos érdekek megvédésére az érdekeltek intézkedést kérnek és azt meg is kapják.

Igen hangulatos a szociális szempont, amely egyes hírlapi cikkekben megnyilvánul, amely az alkalmazottak existenciáját félti. Ennek sincs semmi alapja, mert az adott esetben nem az áruházak összes személyzetéről van szó, hanem legfeljebb ezeknek a sérelmezett osztályoknak néhány alkalmazottjáról, akik ha megfelelő képesítéssel rendelkeznek, a maguk szakmájuk körében is elhelyezést fognak találni. Sajnos manapság egyetlen ipari vagy kereskedelmi ág sincsen, amely személyzetredukcióna ne kényszerült volna és nem tudjuk elhinni, hogy csak az áruházak vezetőjének van olyan jó szíve, hogy alkalmazottat egyáltalán nem bocsát el. Nem a mi hivatásunk annak megállapítása, hogy az áruházak alkalmazottainak egy igen nagy része neveltséges fizetésért igen nagy munkát végez, ennél jobb helyzetet érhet el minden magánvállalatnál.

Nincs ok tehát a könnyekre és a nagy hangulatcsinálásra a kiadandó rendelet egyáltalán nem fogja az áruházakat tönkretenni, viszont talán e révén a kis embereknek egy falattal több kenyér jut.

Mészáros Győző.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzemé, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Hivatalos rész

A budapesti kávé ipartestület nagytekintetű Elnökének

Helyben

Alulírott bejelentem, hogy a testnevelési felügye-
léség rendeletére a levante oktatás ideje f. évi szept.
havától kezdve az eddigi két óra helyett, három óra
hosszat tart; így tehát a kávé levanték oktatási ideje
vasárnap délelőtt 10—13-ig tart, a IX., Lónyay uca
8. szám alatti iskola tornatermében és udvarán.

Első oktatási nap szeptember hó 20-án „A” cso-
port, szeptember hó 27-én „B” csoport.

Felkérem a munkaadókat, hogy hassanak oda,
hogy levanteköteles alkalmazottaik — minden ifjú,
a tizenkettedik életéve kezdetétől a huszonegyedik
életéve végéig — az oktatáson pontosan megjelenjenek,
s ezáltal további kellemetlenségeknek — mint
pénzbírságok 4—40 pengőig s rendőri elővezetés, —
elejét vegyék.

Budapest, 1936. szeptember 10.

Kiváló tisztelettel:

Hernády Nándor s. k.
vezető-főoktató.

A m. kir. belügyminiszter

265.267—1936. B. M. számú rendelete,

az Országos Társadalombiztosító Intézet keretében a
betegségi segélyezési jogosultságnak munkaadói igazol-
vánnyal igazolása tárgyában.

A betegségi és baleseti kötelező biztosításról szó-
ló 1927 : XXI. tc. 218. §-ának első bekezdésében ka-
pott felhatalmazás alapján az Országos Társadalom-
biztosító Intézet keretében a betegségi segélyezési jo-
gosultságnak munkaadói igazolvánnyal igazolása tár-
gyában — az Országos Társadalombiztosító Intézet
első betegsegélyezési rendtartásának (1927 : XXI. tc.

142. §-ának második bekezdése) megállapításáig ter-
jedő hatállyal — a következőket rendelem:

1. §.

(1) A munkaadó köteles betegség esetére biztosí-
tott munkavállalója részére — valahányszor az vagy
igényjogosult családtagja a betegségi biztosítási se-
gélyezést igénybe kívánja venni — a munkavállaló
vagy hozzátartozója kívánságára akár az utóbbiak
által rendelkezésére bocsátott, akár saját maga által
beszerzett intézeti úrlap (munkaadói igazolvány) fel-
használásával igazolást adni, amely a segélyezési jo-
gosultság megállapításához szükséges adatokat tar-
talmazza.

(2) A munkaadó a munkaadói igazolványt csak
oly személy számára állíthatja ki, illetőleg csak oly
személy számára köteles kiállítani, aki az igazolvány
kiállításának időpontjában alkalmazásában áll, vagy
aki alkalmazásából kilépett ugyan, azonban a kilé-
pésnek és az igazolvány kiállításának időpontja kö-
zött három hétnél hosszabb idő nem telt el. A mun-
kaadó a munkaadói igazolványt még ennek a felté-
telnek fennforgása esetében is csak akkor adhatja
ki, ha a biztosított a munkaadó legjobb tudomása
szerint időközben másutt alkalmazásban nem állott
vagy önálló kereseti foglalkozást nem űzött.

2. §.

A munkaadói igazolvány céljára szolgáló úrla-
pok mintáját a jelen rendelet I. és II. számú mellék-
lete tartalmazza. Az I. számú mellékleten foglalt
„Háztartási alkalmazott munkaadói igazolványa”
felírási úrlap a háztartási alkalmazottak jogosult-
ságának, a II. számú mellékleten foglalt „Általános
munkaadói igazolvány” felírási úrlap pedig az egyéb
biztosított munkavállalók jogosultságának igazolásá-
ra szolgál.

3. §.

(1) A munkaadó a munkaadói igazolvány min-
den egyes rovatát pontosan, legjobb tudomása sze-
rint köteles kitölteni.

**Még csak
mérni sem kell!**

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

(2) A munkavállaló lakására, születési nevére vonatkozó rovatokat, valamint a jelen rendelet II. számú mellékletén foglalt munkaadói igazolvány 9. pontjában feltett kérdésekre vonatkozó adatokat, ha a munkaadó a vonatkozó adatok valódiságáról okmányok alapján vagy más hiteles módon nem győződhetik meg, az alkalmazott bemondása alapján kell kitölteni. Ebben az esetben azonban az illető rovatba az adat előtt az „állítólag” szót kell zárójelek között bejegyezni. (Pl. 2) lakása: (állítólag) Budapest, VIII., Köfaragó-utca 2. sz., II. em. 10. ajtó).

(3) Ott, ahol a nyomtatvány a feleletet részben vagy egészben vagylagosan magában foglalja, a megfelelő részt kell aláhúzni.

4. §.

(1) A munkaadói igazolványok céljára szolgáló űrlapokat az Országos Társadalombiztosító Intézet állítja elő és a háztartási alkalmazott munkaadói igazolványát darabonként 20 fillér, az általános munkaadói igazolványt pedig darabonként 10 fillér megtérítési díjért szolgáltatja ki. Az űrlap beszerzéséről a segélyezést igénylő köteles gondoskodni és azt a munkaadó rendelkezésére bocsátani. Ha a nyomtatványt a munkaadó szerzi be, a nyomtatványért járó díjat neki a segélyezést igénylő megtéríteni köteles (185.640/1932. B. M. számú rendelet).

(2) Az Országos Társadalombiztosító Intézet gondoskodik arról, hogy az űrlapok az Intézet központjánál, kerületi pénztárainál, kirendeltségeinél és megbízottainál könnyen hozzáférhető módon megszerzethetők legyenek. A m. kir. belügyminiszternek a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterrel egyetértve kiadott rendelkezéséhez képest az űrlapokat a m. kir. postahivatalok és a m. kir. posta részéről esetleg megbízott magánértékcikkárúsítók (dohányárudák) is árusítják, mégpedig darabonként ugyancsak 20, illetőleg 10 fillérért; az Intézet a m. kir. posta útján forgalomba hozott minden űrlapért az utóbbinak 2 fillér jutalékot fizet.

5. §.

Az a munkaadó, aki a munkaadói igazolványok kiállítására vonatkozó rendelkezésekbe ütköző eseteleménnyel (tettel vagy mulasztással) az Intézetnek kárt okoz, a kárt az Intézetnek megtéríteni köteles. Ezen a címen a munkaadó a biztosítottal szemben megtérítési igényt nem támaszthat (1927 : XXI. tc. 142. §-ának második bekezdése).

6. §.

Amennyiben a esetelemény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, ezer pengőig, ismétlés esetében pedig háromezer pengőig terjedhető pénzbírással kell büntetni, azt a munkaadót, aki a munkaadói igazolványt elfogadható mentőök nélkül nem

a törvényes szabályok szerint szolgáltatja ki, illetőleg állítja ki (1927 : XXI. tc. 205. §-a).

7. §.

Amennyiben a esetelemény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással kell büntetni azt a munkaadót, aki a munkaadói igazolványban szándékosan valótlan adatot ad elő (1927 : XXI. tc. 206. §-ának 1. pontja és 213. §-a).

8. §.

Ez a rendelet az 1936. évi szeptember hó 1. napján lép hatályba. A 255.100/1933. B. M. számú rendelet egyidejűleg hatályát veszti.

Budapest, 1936. évi augusztus hó 28-án.

A miniszter helyett:

Dr. Preszly Elemér s. k.
államtitkár.

Szerzői engedély nélkül nem szabad nyilvános üzletben használni a rádió hangszóróját

Németországban és Lengyelországban legutóbb úgy döntött a bíróság egy-egy polgári perben, hogy nyilvános szórakozóhelyiségek tulajdonosai rádiózenével gyönyörködtethetik hallgatóikat anélkül, hogy erre a szerzőtől külön engedélyt kérjenek. A királyi Kúria most egy perben ezzel ellenkezőleg döntött.

A Magyar Zeneszerzők Szövetkezete nemrégiben polgári pert indított *Pápa Zoltánné* Ferenc-körúti kávéháztulajdonos ellen, mert üzletében hangszórós rádiót szereltetett fel és kávéházi vendégeinek ingyen zenével kedveskedett. A felperes szerint *a rádióban előadott műveket senkinek sem áll jogában külön díjak lefizetése nélkül a nagyközönség részére tovább közvetíteni*, ezért 150 pengő kártérítést követelt az alperestől. Alperes ügyvédje, *Pápa Lajos* dr. a kereset elutasítását kérte azon az alapon, hogy a rádióelőfizetéssel már megváltotta a jogot alperes arra is, hogy a zenét üzletében hangszórón át közvetítthesse. A budapesti törvényszék megállapította a szerzői jogbitorlást és *Pápa Zoltánnét* 150 pengő kártérítésre kötelezte, valamint a felmerült per költségekben is elmarasztalta.

A szemben álló felek a per meggyorsítása érdekében megegyeztek abban, hogy a tábla kihagyásával egyenesen a Kúriához viszik fel ügyüket, amelyben a Kúria *Jakab-tanácsa* most hirdetett ítéletet. A

Kúria elutasította a felülvizsgálati kérelmet és jogerőre emelte az elsőbíróság marasztaló ítéletét azzal az indokolással, hogy más a rádió leadásának a megszerzése és más annak nyilvános előadás útján való továbbítása. Ha a nyilvános előadás anyagi haszon-szerzés céljából történik, ehhez a szerzők hozzájárulása, illetve engedélye feltétlenül szükséges. Csupán az olyan nyilvános előadás lehet kivétel, amely köz-művelődési célzattal díjtalanul történik. A fenti per esetében azonban kétségtelen az anyagi célzat és így méltánytalan volna, ha a szerzőket a bíróság jogaiktól elütné.

Itt az új inségadó

Ujra kivetették a jövedelemadó 20 százalékos pótlékát

A belügyminiszter rendeletet adott ki az 1936—37. évi inségenyhítő tevékenység költségeinek fedezésére szolgáló inségjárulékokról. A rendelet szerint az inségenyhítés költségeinek fedezésére az 1936—37. évben a városokban egyszeri inségjárulékot kell kivetni, még pedig a jövedelemadó, a társulati adó, a tantiémeadó és az általános kereseti adó fizetésére kötelezettek terhére. Az inségjárulék fizetésének alapja az 1935. évi adóköteles tiszta jövedelem, illetőleg adóköteles nyereség, javadalom és jövedelem. Ha a kereseti adó kivetése alapjául vett adóalap az évi 500 pengőt nem éri el, az inségjárulék kivetését mellőzni kell.

Az egyszeri járulék kulcsa a jövedelemadónak, valamint a társulati és tantiéme-adónak 20 százaléka, az általános kereseti adót fizető kötelezetteknek az általános kereseti adó alapjául vett adóalapnak 2 százaléka.

A fizetett inségjárulék 1936. október 1-én válik esedékessé és három egyenlő részletben 1936. október 31-éig, 1936. november 30-áig és 1936. december 31-éig kamatmentesen fizethető be.

Az egyéb közszolgáltatások befizetésére kapott kedvezmények az inségjárulékokra nem terjednek ki.

Oszi áralakulások

Az őszi szezon megindultával a gyarmatárú és élelmiszer szakmában általános drágulás észlelhető, amely drágulás nemcsak a belföldi, hanem a külföldről importált cikkeknek is jelentkezik, egyiknél enyhébb, másiknál erősebb mértékben. Az Olaszországból behozatalra kerülő konzervcikkek és déli gyümölcsök árai az utóbbi napokban erősen kiugrottak. Szardiniákban napról-napra emelkedő árakkal állunk szemben, főleg portugál szardiniánál, amelynél az import teljesen szünetel. A kávéár természetesen a finomabb minőségekre ugyancsak felfelé tendál és megállapítható, hogy a hennünket érdeklő

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 2-983-32

cikkekben az egész világpiacon bizonyos szilárdulás érezhető.

Az itteni piacon e körülmény hatása különböző-kép mutatkozik. Kétségtelen, hogy minden cikk ára akként alakul, aminő áron azt újból pótolni lehet. Vannak azonban kereskedők, kik a piaci helyzetről nincsenek informálva, és akiknek véletlenül valamely cikkből készleteik vannak, nem veszik tudomásul az újabb beszerzés árait és régi, olcsóbb áron árusítanak.

Ezzel magyarázható, hogy néha egy detail üzletben régebből ott tároló cikket olcsóbban lehet beszerezni, mint ahogy az ma egyáltalán beszerezhető. A meglévő belföldi készletek elfogyásával az utánpótlásnak magasabb áron való beszerezhetősége olyan árhullámzásokat okoznak, amelyek folytán ez eladási árak igen gyakran változnak. Ez az oka annak is, hogy az utóbbi időben gyakran fordul elő az, hogy valamely vevő bizonyos cikkekre olcsóbb ajánlatot kap és ezt egy korábbi szállítás számlájával hasonlítja össze, nem számol azzal, hogy időközben a szóbanforgó cikk ára vállalatunknál is mérséklődött. Ezért arra kérjük igentisztelt Vevőinket, hogyha bármely cikkben árainkat összehasonlítja, mindig az aznapi jegyzéseinket szíveskedjék figyelembe venni, mert nem bizonyos, hogy legutóbbi szállításaink óta a naponként történő változások folytán a mi ajánlatunk is nem olcsóbb-e a konkurens ajánlatnál.

Még egy körülményre vagyunk bátrak igentisztelt Vevőink szíves figyelmét felhívni és pedig arra, hogy az árak összehasonlításánál vegye figyelembe azt a körülményt is, hogy a mi árjegyzéseink kizárólag minden cikkben a legelsőrangú, legjobb minőségekre vonatkoznak, és már árnyalati minőségbeli differenciák árdifferenciát jelenthetnek olyan cikkeknek, mint amilyen kávé, tea, mandula, mogoró, mazsola, és így tovább, úgyszólván kivétel nélkül a mi általunk forgalomba hozott import cikknél.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy vállalatunk alapítása óta követett célkitűzése a kávéházak és más vendéglátó üzemeknek legelső minőségű áruval való ellátása, viszont a nyílt piacon gyakran találunk látszólag megfelelő, de silányabb minőségű olcsóbb árú. A kettő nem ugyanaz, mert a minőséget figyelembevéve, vállalatunk a legolcsóbb áron árusít.

A látszólagos árdifferenciák csak a laikus vevőt téveszthetik meg, a szakember tudja, hogy nem mindig az a legolcsóbb, amit olcsón kínálnak!

Kávésok Árúforgalmi Részvénytársasága.

Szeptember 1-én megkezdtek az öregségi járulékok fizetését

Mennyi járulékot fizet az OTI és a MABI a biztosítottaknak?

Az iparosság által is jelentős mértékben viselt öregségi járadék ügyében ez év szeptemberében jelentős fordulóponthoz érkeztünk.

Ezen a napon ugyanis mindazok, akik 1929 január 1-től kezdve öregségi biztosításra be voltak jelentve és munkájuk egy napig sem szünetelt, elérték az öregségi biztosításhoz szükséges 400 hetes várakozási időt.

Az az öregségi biztosított tehát, aki ez év szeptember 1-én elérte 65. életévét és 400 heti befizetése van, öregségi járadékra jogosult akkor is, ha egészséges, ha munkaképes, akkor is, ha bármilyen összegű keresettel továbbra is munkájában vagy állásában megmarad.

Minden olyan 65 éves biztosított, akinek 1929. január 1-től kezdve állandó munkája volt, e napon, vagy ha 65. életévét későbbben éri el, abban az időpontban jelentkezhet, ha az OTI-hoz tartozik, az OTI-nál, illetve lakóhelyének megfelelő kerületi pénztárnál, ha MABI-tag, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél az öregségi járadékért.

Ezt a járadékot minden orvosi vizsgálat nélkül megkapja.

A bejelentést lehet személyesen is elintézni, lehet írásban is. Ha írásban jelenti be az igényét, akkor a nevének kívül a születési helyét és évét, anyjának leánykori nevét, munkáltatójának, vagy ha már nem dolgozik, utolsó munkáltatójának nevét és üzemének helyét, valamint saját lakcímét is közölni kell. Csatolni kell az írásbeli jelentkezésnél a születési anyakönyvi kivonatot. Ha azonban kiskorú gyermeke van, a segélyezésre jogosult 15 éven aluli gyermekek születési anyakönyvi kivonatát is.

Abban az esetben, ha táppénzes beteg volt az igénylő, a 400 héthe évente 13 ilven hetet, összesen azonban legfeljebb 100 hetet számítanak be. Az azonban, aki ilven módon 1929. január 1-től kezdve valamely évben táppénzes beteg volt, az már nem ez év szeptember 1-én éri el a 400 hetet, hanem csak egy későbbi időpontban.

Bár ez az egész kérdés végeredményben a munkásságot érdekli, kivéve a terhek egy nagy részének viselését, amiben a munkaadók romlásuk dacára is minden ellenszolgáltatás és gondoskodás nélkül osztani kénytelenek, mégis szükségesnek tartjuk ismertetését. Egyrészt azért, hogy az ügyet ismerjük és szükség esetén érdekelt munkásainknak felvilágosításokat adhassunk, másrészt pedig, hogy most, amikor az iparosok öregségi ellátásának ügyéről olyan sok szó esik, a kérdésbe bele lássunk.

Ezért közöljük egyben azt is, hogy milyen járadék illeti meg a biztosított és igényjogosult ipari munkásokat és havi fizetéses alkalmazottakat.

Az ipari munkás járadéka — segélye — négyszáz heti befizetés után a következő: ha a kereset

eléri a 4.80 pengőt hetenkint, az ipari munkás 11.44 pengőt kap havonta, 9.60 pengő heti keresetnél a járadék 12.17, 14.40 pengőnél 13.47, 19.20 pengő heti keresetnél 14.95, 24 pengő heti keresetnél 16.35, 28.00 pengőnél 17.65, 33.60 pengőnél 19.20, 38.40 pengőnél 20.40, 43.20 pengőnél 22.22, 48 pengőnél 23.28, 52.80 pengőnél 24.58 pengő, ennél is nagyobb heti keresetnél 26.03 pengő a havi járadék.

Havi fizetéses alkalmazottak járadéka, segélye, négyszáz heti befizetés után: ha a havi kereset eléri az 50 pengőt, havi 12.94 pengő, ha a 100 pengőt eléri, 15.42 pengő, 150 pengőig 19.04 pengő, 200 pengőig 22.66 pengő, 250 pengőig 26.28 pengő, 300 pengőig 29.90, 400 pengőig 35.33 pengő, végül ha a havi kereset eléri az 500 pengőt, havi 42.56 pengő.

Mindenesetre lehet vitatkozni azon, hogy ez a segélyezés arányban áll-e azzal, az egész ipari termelés messzemenően sújtó áldozattal, amit a munkaadók és a munkások kénytelenek érte meghozni, — még sem téveszthetjük szem elől, hogy az igényjogosult alkalmazottak öregségük esetén mégis csak kapnak valamit.

Mi jut azonban az iparosságnak, amely a mai árromboló versenyben öregsége idejére nem gondoskodik?

Kegyelemkenyér, jó esetben szegényház.

Ez a probléma tehát sürgős megoldásra vár!

H I R E K

Vezérigazgató változás az OTI-nál. Weis István dr. az OTI vezérigazgatója korábban benyújtotta lemondását állásáról. Most a belügyminiszter elfogadta Weis István lemondását, minekfolytán Weis István nyugalomba vonult. Utódjává dr. Horváth István alelnököt nevezték ki, aki ipari körökben is nagy megbecsülésnek örvend.

Síremlékavatás. F. hó 13-án, vasárnap délelőtt avatták fel a rákoskeresztúri izr. temetőben Holstein Zsigmondnak, ipartársulatunk volt alelnökének, a testület sok éven át tisztviselőjének síremlékét. A kegyeletos ünnepségen a megboldogultnak családtagjain kívül számos barátja és tisztelője jelent meg, testületünket Weingruber Ignác, Bauer György, Mózes Samu testületi tagok és dr. Havas Nándor főjegyző képviselték.

Előljárósági ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestülete f. évi szeptember 24-én (csütörtök) d. u. 5 órakor megtartandó ülésével kezdi meg az őszi munkáját. Tekintettel a napirendre tűzött tárgyak nagy számára, kívánatos, hogy az előljáróság tagjai minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,
Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.
Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

Szakiskolai beiratás. Újlag figyelmeztetjük kartársainkat, hogy amennyiben tanoncaiknak a szakiskolába való beiratását elmulasztották volna, azt most már haladéktalanul azonnal ejtsék meg az iskola igazgatóságánál, (József-körút 38. I. em.) bármely nap délelőtt 10—12 óra között, mert az ipartestület hivatalból kénytelen lesz eljárni tanoncoktatási kötelezettségét nem teljesítő kartárssal szemben.

Koldulási tilalom. A belügyminiszter 172.000—1936. B. M. számú rendeletével a székesfővárosban és az összes törvényhatóságú jogú, valamint megyei városokban minden könyöradománygyűjtést és koldulást eltiltott. A rendelet november elsején lép életbe. A szegényügy ellátására minden városban állandó bizottságot kell alakítani. Eger városa adott példát arra, miként lehet a szegényeket koldulás nélkül támogatni és az egeri példát kívánja a miniszter minden magyar városban általánosítani.

Könyvtárdíjat szednek a tanonciskolában. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 46.666—1936. V. 2. R. szerint az iparügyi minisztérium *Ipari Szakkönyvtár*-t létesít a segédi- és mestervizsgálatra készülőkhöz részére. Ebben egyes ipari szakmák anyagait, technológiai ismeretanyagát fog kiadásra kerülni. Budapest szöfv. polgármestere 92.857—1936. VII. számú felhívása szerint az összes tanonciskolákban az iparostanoncok a beiratás alkalmával 50 fillér könyvtárdíjat fizetnek. A beszerezhető könyvek az iskola tulajdonát képezik, azok azonban a tanoncok részére kölcsönözhetőek.

Bevezetik a zártszám-rendszert a szikviziparban. A Magyar Vidéki Szikviz Szövetség azzal a kérelemmel fordult *Bornemisza Géza* iparügyi miniszterhez, hogy a szikviziparban rendelje el a zártszámot. Az iparügyi minisztériumban most készítik a szikviz-rendeletet, s az zártszám-rendszert ebben a rendeletben kerül megoldásra.

Hány adóárverést tartottak 1934-ben. A hiteles adóstatistika most közli az adózás 1934. évi adatait. Ebből kitűnik, hogy a pénzügyi hatóságok az 1934. év folyamán a közhatalok behajtása céljából 5256 jogerős árverési határozatot tartottak kezükben és ezekből mindössze 25 esetben tartották meg az árverést. Másszóval: a kitűzött árveréseknek félszázalékát sem tartották meg! Majdnem bizonyos, hogy a megtartott 25 ingatlanárverésnek legalább felét az adóhátralékos kívánságára tartották meg, mert ez volt az adós érdeke.

Hogyan szabja meg az olasz kormány a kenyérárát? Itáliában nemcsak a búza, hanem a liszt ára is hatóságilag egységesen van megszabva. Ezúttal első ízben a liszt ára és a liszt kiadóképessége lesz a kenyérár kiszámításának alapja. Az összes ármegállapító bizottságok kötelesek vidékenként hiteles sütőpróbák alapján a liszt kiadóképességét, illetve az egy mázsa lisztből előállítható kenyér mennyiségét megállapítani.

Francia törvény a munkaközvetítés államosításáról. A francia munkaügyi miniszter augusztus 12-én törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint az élelmezési ipar és kereskedelem körében munkások és üzleti alkalmazottak elhelyezése ezentúl a városi

Friss termésű teáink és tea keverékeink

megérkeztek.

Különösen ajánljuk igen tisztelt vevőink figyelmébe a hosszú évek alatt kipróbált speciális teakeverékeinket, úgy mint

Imperial tea keverékünket

Royal tea keverékünket

Angol rendszerű eredeti tea keverékeinket,

amelyeket nemesak eredeti ládában, hanem kimérve is megfelelő impregnált papírsomagolásban hozunk forgalomba.

Ugyancsak beérkeztek legfinomabb minőségű eredeti indiai és kínai tea fajtáink, úgymint a következő fajok:

Ceemum, Darjeeling, Ceylon, Jáva, Pecco. Souchong, Assam,
tea minőségek.

Kérjen ajánlatot és mintát:

Budapesti Kávésok
Áruforgalmi Rt-nál
Budapest, VIII., József-krt 38.

Telefon: 1-392-77.

és megyei munkaközvetítő-hivatalok hatáskörébe tartozik. Az üzleti és egyesületi munkaközvetítés ezzel teljesen megszűnik.

Beszámoló a kézművesipar helyzetéről. Az Ipartestületek Országos Központjának évi jelentése, amelyet a kaposvári közgyűlésen terjesztettek elő, megállapítja, hogy bár az elmúlt évek során a gazdasági válságot egyre több vonatkozásban lassú javulás váltja fel, ami az ipari termelés, az építkezések, a forgalom és a fogyasztás emelkedésében egyaránt észlelhető, a kézművesipar terén a javulás főleg a vidéken még alig érezhető.

Kétségtelen, hogy egyedül a közigazgatási védelem, az ipartörvényreformok nem hozhatják meg a kézművesipar jobb sorsát, mert ezt mindenütt és mindig elsősorban az általános gazdasági viszonyok javulása, a gazdasági vérkeringés erőteljes megindulása, a fogyasztóközönség és hazánkban főleg a gazdák vásárlóképességének emelkedése biztosíthatják.

Részletes beszámolót nyújt a központ jelentése a kézművesipar gazdasági helyzetéről, a kis- és kézművesipari termelés értékéről, az iparosság szociális

és gazdasági viszonyairól. Rámutat a kézművesipar nagy jelentőségére, a nemzeti jövedelem szempontjából és ismerteti a népszámlálás, valamint a kézművesipari üzemi statisztika eredményeit, a képezett iaprosok szakmai megoszlását, stb.

Ismerteti a jelentés az ipartestületek gazdasági helyzetét, tevékenységét, az ipartestületi igazgatás legfontosabb kérdéseit.

A jelentés további fejezetei: az ipartörvény reformja, a törvényelőkészítés, ipari közigazgatás, munkaalkalmak, a kézművesipari termelés és értékesítés szervezése, a kisipari hitel, adózás, társadalombiztosítás, az ipari szakoktatás, a kézművesipar nemzetközi kapcsolatai, együttműködés az érdekképviseletekkel, sajtószolgálat, szakirodalom és beszámoló a központ belső életéről.

Sajnálattal látjuk, hogy e bő tartalom mellett a vendéglátó iparok speciális kérdéseinek, valamint az idegenforgalommal kapcsolatos ügyeknek még egy sor sem jutott.

Mi van a kávé árában? A Statisztikai Hivatal adatai szerint Magyarország 1930-ban 34.755. kávéhozott be külföldről, 1935-ben pedig csak 22.041 q-át. Az idei év első negyedében a behozatal nem érte el a 4800 q-át sem, ami azt mutatja, hogy kávéfogyasztásunk még mindig rohamosan esik. A kávé behozatali egységára kg-ként 84 fillérre rúgott. Ezzel szemben a belföldi nagykereskedelmi ár az 1930. évi 4.25 pengőről 1934-ig 6 pengőre emelkedett és azóta is ezen a magas árszinten maradt. A magyar belföldi nagykereskedelmi kávéár tehát csaknem hétszerese az amerikai világpiaci áraknak és a magyar fogyasztó nem élvezhette a világpiaci olcsóbbodás előnyeit. A drágítás legsúlyosabb tényezője a vámoknak többszöri emelése volt. Drágította azonban az is, a kávé, hogy junktimot állapítottak meg a németek által szállított középamerikai kávé és a nemesvalutával vásárolt brazil kávé behozatala között, ami az olcsóbb brazil kávébehozatal — amely fogyasztásunk 80 százalékát látja el — megdrágította. Így a Viktória kávé 5.50 pengős nagykereskedelmi árában 69 százalék a vámteher, 3 százalék a fuvar, mindössze 8 százalék a beszerzési ár, míg a fennmaradó egy pen-

gő részben a nehézkes forgalmi rendszer költségeiből, kisebb részben pedig a kereskedelem hasznából áll.

Meg kell jegyeznünk, hogy ez a számítás csak az általános fogyasztásban levő közönséges fajtákra vonatkozik, a kávéiparban fogyasztott nemes fajtájú kávék ára ennél jóval nagyobb és azok nagykereskedelmi ára 7—8—9 pengőt, sőt többet is eléri. Kétségtelen, hogy a termelői ár és a költségek aránya ezeknél is nagyjából azonos.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia szeptember hó 15-én nyitja meg új tanfolyamát alkalmazottak és oly egyének számára, akik kereskedelmi iskolát nem látogattak. Tantárgyak: könyvvitel (átlíró módszerek is), mérleg-szerkesztés, keresk. levelezés, keresk. számtan, keresk. alapismeretek stb. A tanfolyam 5 hónapos, tanítás hetenként négyszer, este fél 7 órától. Beírás szeptember 1-től naponta d. e. 8—1-ig és d. u. 5—7-ig, V., Alkotmány uca 11. sz., I. emelet. Telefon: 1—205—47. Nyomatott tájékoztató a kapusnál is kapható díjmentesen. A tanfolyamra kivételes esetekben szeptember hó végéig is be lehet iratkozni.

Közel 25.000 munkaadó kérte az OTI-tartozások elengedését. Az OTI-hoz történt bejelentés szerint 23.702 munkaadó kérte járulékhátralékának törlését. Ezek közül 14.732 vidéki kerületi pénztárakhoz tartozik. 5000 pengőnél kisebb járulékhátraléokra 22.783 munkaadó kért törlést, 500 pengőnél nagyobbra 919. Összesen 24.758.415 pengő járulékhátralékkal tartoznak ezek a munkaadók, amiből a tőketartozás, tehát valóságos járulék tartozás 20.368.104 pengő.

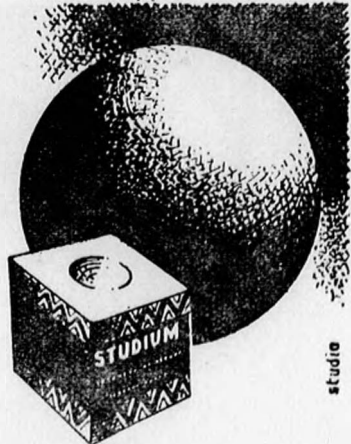
„Igyunk több teát.” Ilyen című világpropaganda hadjáratra határozta el magát Kalkuttában az indiai teabizottság. Félmillió fontot szánnak erre a propagandára, amely a teát azokban az országokban is népszerűsíteni akarja, ahol eddig nem nagyon fogyasztották. Különösen Amerikában akarják népszerűsíteni, ahol eddig főképpen kávé ittak az emberek. Ha sikerül, újabb kávé öttenek majd a tengerbe. Ha nem, akkor talán teahabokban úsznak az óceánjárók.

A vajfogyasztás emelkedett. A márkázó vállalatok által forgalombahozott összes vajmennyiség 62 vagon volt eddig, a tavalyi 50 vagonnal szemben. A belföldi eladás úgy a tavalyi májusi, mint az idei április havi eladásokhoz viszonyítva örvendetesen emelkedett. A kedvező gyümölcstermelés ellenére a hazai fogyasztás is javult. Az áralakulás belföldön az árszabályozásnak megfelelő, a külföldi az áprilisi-nál és a tavaly májusi értékesítésnél is lényegesen jobb, amiben nagy része van a londoni piac rendkívüli szilárdságának.

A francia vendéglátó ipar válsága. A francia idegenforgalmi tanács adatai szerint az ottani vendéglátó ipar helyzete kétségbeejtő. Tizennégy nagy párizsi szállodát bezártak, tizenkettő felszámolás alatt, nyolc pedig csődben van. E szomorú számok a kormány nagyobb dícsőségére hétről-hétre növekednek, míg ezzel szemben az adók ez évben 18 százalék emelkedést mutatnak. A francia Rivierán, így Cannesben és Nizzában ötszáz szálloda zárta le több napra üzemét, hogy ez úton tiltakozzanak a magas

STUDIUM

dákó és
irókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár
és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Árutorgalmi rt.

adók és az alkalmazottak túlzott követeléseivel szemben.

Szigorú rendszabályokhoz kötik a szódásüvegek forgalmát. Az elmúlt nyáron igen sok baj volt a szódavizesüvegekkel, amelyek illetéktelen utakat tettek meg, érzékeny kárára azoknak, akiknek az üvegeket be kellett szolgáltatniok a szódavízgyárak kezéhez. A kerületi előjárók most tartott értekezletükön átiratukban a polgármestert olyan értelmű intézkedésre kérték, hogy a kihágási ítéletekben kimondhassák a lefoglalt szódavizesüvegek elkobzását és a palackoknak a csere-csarnokba való beszállítását, ismételt kihágás esetében pedig joguk legyen az iparendélyt visszavonni. A jövőben a VI. kerületi előjáró hatáskörébe fog tartozni a szikvízforgalommal kapcsolatos kihágások intézkedése.

Koffeinmérgezésben elpusztult halak. Braziliában évről-évre rengeteg kávét öntenek a tengerbe, hogy a kávé árát bizonyos színvonalon tarthassák. Nemrégiben 35 millió zsák kávét pusztítottak el ilyenformán. Nemsokára a tenger felszínén százezer számra hemzsegték a döglött halak. A vizsgálat megállapította, hogy ezek a halak valószínűen koffeinmérgezésben pusztultak el.

Becsútták Napoleon és Stavisky kávéházát. Mint ismeretes, Páris a kávéházak városa, minden utcáson, sőt egyes városrészekben minden házban van egy kávéház. Persze, nem szabad a bulvárok nagy és fényes kávéházaira gondolnunk, de azért Párisban nincs olyan utca, vagy sikátor, amelynek meg ne lenne a maga kávéháza. Most a párisi lapok sokat írnak a kávéházak alkonyáról. Híres párisi kávéházak mennek egymásután tönkre. Például csak a minap tünt el Páris egyik legnevezetesebb kávéháza, a Quartier Latinból, a Francois I. Ez volt Paul Verlaine törzskávéháza. A bulvár egyik legismertebb kávéháza, a a Cardinal, amelyet különösen az idegenek kedveltek, már régen becsútt. Legutóbb pedig a Boeuf a la Mode csúszott be. Ez a kávéház, amely a Palais Royal mellett volt, még Napoleont és Josefint látta vendégül. Törzsvendégei közé tartozott sok nevezetesség között Talleyrand is. De vendégei voltak a jelenkor nagy politikusai is, mint például Briand, Barthoux és Herriot. Itt adta egyébként utolsó fényes vacsoráját barátai és tisztelői részére Stavisky is.

A hollywoodi pincérek jövedelmező mellékláncok. Az autogramláz Amerikában talán még nagyobb, mint Európában és természetesen, hogy a legnagyobb árfolyamú filmsztárok autogramjának van. Ezrével és ezrével érkeznek Amerika minden részéből Hollywoodba az autogramkérő levelek a népszerű filmsztárokhoz, akik külön titkárt tartanak az ilyen levelezések elintézésére. A hollywoodi filmszilagok nem törődnek azzal, hogy minél több auto-

Használt panlagok, csil-
lárok, billiárdok,
márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

gramjuk forog közkézen, annál alacsonyabbra esik az autogrambörzén az árfolyamuk. Ők a maguk népszerűségét aknázzák ki és nincs olyan autogramkérő, aki ne kapná meg postafordultával a kért aláírást. De, hogy az amerikai autogrambörzéken még mindig elég szép pénzt lehet keresni népszerű emberek autogramjaival, azt hamarosan felismerték a hollywoodi kávéházak és éttermek pincérei, akik jövedelmező mellékláncokra bukkantak. Valahányszor egy ismert filmszínésznő fogyasztja el reggelijét vagy vacsoráját egy-egy étteremben, a pincér megkéri az illetőt a fizetésnél, hogy a számla alá írja oda a nevét és ajándékozza neki a számlát. Ilyen módon rengeteg autogram jut egy-egy pincér birtokába. Ezeket azután a megfelelő autogramüzemekhez juttatják, akik meglehetősen tözsdie forgalmat bonyolítanak le autogramokban, mert Amerikában minden üzlet. Ez is.

Ipari és közigazgatási hírek

Szinleget tanviszony nem képesít. Az iparügyi miniszter 13.316—1935. szám alatt egy tanszerződést megsemmisített, mert kiderült, hogy a tanonc nappal saját uridivat-üzletét vezette és csak hetenként háromszor, az esti órákban járt a mester műhelyébe.

Felel-e tanonc apja a hiányokért? Ez a kérdés ritkán kerül bírói döntés alá. Legutóbb az 1900-ik évben a nagyváradi királyi ítélőtábla döntött ilyen perben. Ott üzleti gyakornokról volt szó (és nem tanoncról), aki pénzt kezelt és nem tudott a hiányokról számot adni. Azzal védekezett, hogy nem vett mindig nyugtát a kiadásokról. A sikkasztást nem lehetett rábizonyítani. A Tábla a fiut sem marasztalta, mert az apja tudta nélkül biztak rá pénzt. Ebből az következik, hogy a szülőnek tudnia kell, hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a kiskorút pénzkezelésre vagy pénzbeszedésre használják és így is csak az esetben felel a fiu, — illetve, ha kezességet vállalt érte, az apa, ha a hiány a BTK-ba ütköző módon állott elő. Helyesebben: Ha az apa vállalta a kezességet, akkor ez a kezesség feltétlen. — Ha nincs kezesség, az esetre 2 feltételtől függ a fiu marasztaltatása: 1. Az apa hozzájárult, hogy pénzt bizzanak a fiura. — 2. A hiány a BTK-be ütköző módon keletkezett.

Aki tanoneszerződés nélkül foglalkoztatja az inast, kártérítést tartozik fizetni. Egy kiskorú tanoncnak a gyámja kártérítési pert indított a tanonc

Kantós testvérek r. t.

festő, mázó és
tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. — Tel.: 1-194-51, 1-185-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
cikk raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

munkaadója ellen, mert a mester hosszabb időn át foglalkoztatta a tanoncot anélkül, hogy vele az ipartörvényben előírt módon tanoneszerződést kötött volna. E perben a törvényszék, mint munkaügyi fellebbezési bíróság végítélettel megállapította az alperes kártérítési kötelezettségét. Az ítélet indoklása hivatkozik az ipartörvényre, amely kötelezőleg előírja, hogy a tanonc belépésének napjától számított négy hét alatt az iparhatóság előtt a tanoneszerződést meg kell kötni. A fennforgó esetben tehát törvényellenes volt az alperesnek az az eljárása, hogy a kiskorú felperest 30 héten át tanszerződés nélkül alkalmazásban tartotta és ezzel kétségtelenül kárt okozott, mert ez a 30 heti alkalmazási idő a tanonc képesítésénél figyelembe nem jöhet. A törvényszék arra kötelezte a felperest, hogy kártérítésül 285 P. tőkét, ennek kamatait és a felmerült perköltségeket fizesse meg.

A leventekötelezettség rendeleti megállapítása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 93.800—1935—VII. sz. legutóbbi rendelete szabályozza a leventeköteles ifjak kötelezettségeit. A rendelet kimondja, hogy a leventeköteles ifjak tartoznak heti három órán át az évnek legalább nyolc, de legfeljebb kilenc hónapján keresztül — mindenkor a helyi viszonyok mérlegelésével hozott szabályok szerint — testgyakorlást folytatni, a vasárnapi ünnepi istentiszteleten megjelenni, ugyanúgy résztvenni az őket érdeklő népművelési előadásokon. Megállapítja a rendelet azt is, hogy amennyiben a leventeköteles ifjú mulasztást követ el, ezért pénzbírság kivetésének helye nincs, hanem csak dorgálásnak és megfédésnek.

Bejelentés elmulasztása. Az alsófokú rendőri büntetőbíróságok az iparos terhellet bűnösnek mondták ki az 1884:XVII. tc. 103. §-ába ütköző és 157. §-ának a) pontja szerint minősülő kihágásban, melyet azáltal követett el, hogy az alkalmazásában álló segédet, bár az 1935. évi február hó 7-én szolgálatában állott, csupán 1935. április hó 20-án jelentette be az ipartestületnél és a segédi munkakönyvbe valótlan adatokat írt, amennyiben úgy tüntette fel, mintha 1934. április 20-án lépett volna ki a szolgálatból s ezért öt 30 pengő pénzbüntetéssel büntették. Kötelezték terhellet, hogy a segéd munkakönyvét az ítéletre hivatkozással a következőkben helyesbítse: a munkábalépés ideje 1935. április 23. A segédet a felmondásidőre járó bérkövetelésével az ipartestület békéltetőbizottságához utasították azzal, hogy a békéltetőbizottság döntésével meg nem elégedő fél igényét a királyi járásbíróságnál érvényesítheti.

Mínt hogy azonban a segédet az OTI-be bejelentette, emiatt a terhellet felmentette.

A Kihágási Tanács 4.650—1935. kih. sz. alatt az alsófokú ítéleteknek az OTI-ra, az 1927:XXI. ct.-re alapított részét megsemmisítette, mert az idézett törvénycikkbe ütköző kihágások elbírálása nem a rendőri büntetőbíróságok, hanem az 1921:XXXI. tc. 16. §-a értelmében a munkásbiztosítási bíróságok (elsőfokon a kir. járásbíróságok, illetve Budapesten a kü-

lön szervezett munkásbiztosítási bíróság felső és végző fokon pedig a m. kir. munkásbiztosítási felsőbíróság illetékesek.

Kihágási Tanács az alsófokú ítéleteknek a munkakönyv helyesbítését elrendelő részét is azért semmisítette meg és rendelte el egyidejűleg azoknak az iratoknak az illetékes iparhatósághoz való áttételét, mert ily rendelkezés rendőri büntetőbírói ítéletben helyt nem foglalhat; ily irányban az intézkedés a közigazgatási hatóság, mint iparhatóság hatáskörébe tartozik.

A szolgálati szerződés megszüntetése. A munkaadó és a munkavállaló a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést rendszerint felmondással bontják fel s szüntethetik meg. De megszüntethetik akként is, hogy a határozatlan időre kötött szolgálati szerződést határozott időre szóló szerződésre változtatják át. Annak azonban, hogy a határozatlan időre kötött szerződés helyébe lépő határozott időre szóló szolgálati szerződés hatályos legyen, feltétele az, hogy a megállapodás a munkavállalónak a felmondási idejét és a felmondási időre eső igényeit ne sértse. A határozott időre szóló szerződés tartamát tehát legalább annyi időben kell megállapítani, mint amely idő alatt a határozatlan időre szóló szerződés felmondás útján megszüntethető volna. K. II. 2. — 924—1935. (okt. 24).

A munkahely jogtalan elhagyása. A 9.180/1920. M. E. rendelet megjelenése után az 1884. évi XVII. tc. 159. §-át alkalmazni nem lehet.

Ahhoz ugyanis, hogy az utóbb idézett rendelkezés értelmében a közigazgatási hatóság a munkahelyéről eltávozott munkást oda visszavezettesse, először azt a kérdést kell elbírálnia, vajjon az alkalmazott alkalmaztatási helyét jogos ok nélkül, tehát a szolgálati szerződés megszegésével hagyta-e el?

HERCEG ESTERHÁZY PÁL rábaközi husárugyára

KAPUVÁR (Sopron megye).

Gyártmányai:

Esterházy **gyógysonka**, finom füstölt húsok,
Angol és magyar **szalonnafélék**,
Hazai és külföldi mintára készült

FINOM FELVÁGOTTAK.

Dobozsonka, virsli, májpestetomok és egyéb

FINOM HUSKONZERVEK.

Budapest és környékének képvisellete:

HERCEG ESTERHÁZY PÁL KAPUVÁRI HUS-
ÁRUGYÁRÁNAK budapesti képvisellete kft.

XIV. Gizella-út 49.

Telefon: 29:77-63.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

Márpedig a 9.180—1920. M. E. rendelet 1. §-a értelmében a szolgálati szerződésből felmerülő jogviták eldöntése bírói útra tartozik, ami azt jelenti, hogy ez a rendelkezés — ha nem is kifejezetten — kivette a közigazgatási hatóságok kezéből az 1884: XVII. tc. 159. §-ában biztosított azt a jogot, hogy a szerződésszegést a közigazgatási hatóságok állapítsák meg és ennek szankcióit — a visszavezetést — is ezek a hatóságok rendeljék el.

Egyébként az 1884:XVII. tc. 159. §-a már közel három évtized óta nem nyert alkalmazást és a minisztérium több esetben — különösen a munkarendek felülvizsgálásával kapcsolatban — kimondotta, hogy a 159. §. hatálya tényleg megszűnt. Minthogy az idézett jogszabályt az arra hivatott hatóság következetesen nem alkalmazta oly esetben, amikor a törvény szerint azt alkalmazni kellett volna, a jogszabály törvényrontó szokás — desuetudo — alapján szintén hatályon kívül helyezettnek tekinthető. (65.122—1933. K. M.)

Penzióiparról a vendéglősiparra való áttérés. A penzióipar a fogadóipar körébe tartozik. Legfeljebb 10 vendégszobát az 1922:XII. tc. 34. §-ának 5. pontja értelmében, 19-nél több vendégszobát pedig a törvény 17. §-a, illetőleg a 78.000—1923. K. M. rendelet 4. §-ának utolsó bekezdése értelmében képesítés igazolása nélkül is fent lehet tartani.

A vendéglősiparra, mint roknoiparra, a penzióiparos csak akkor térhet át, illetőleg a vendéglősiparnak kézműves keretek között gyakorlására vendéglősipari szakképzettség igazolása nélkül csak az a penzióiparos nyerhet iparengedélyt, aki a penzióipart penzióipari szakképzettség alapján gyakorolja.

Szeszesitalok kiszolgálása nem tartozik a penzióipar üzletkörébe. (130.517—1933. K. M.)

Nem jár felmondási illetmény. A kúria konkrét esetben ítélettel kimondotta, hogy az az alkalmazott, aki a szolgálatot önként, jogos ok nélkül hagyja el, a felmondási időre fizetést követelni nem jogosult. (C. II. 68—1933).

Jogtalan lefokozás kilépési ok. Az alkalmazott azonnali hatállyal kiléphet, ha munkaadójának intézkedései jogait, vagy jogos önértékét sértik oly mértékben, hogy a szerződési kötelezettségek nem teljesítésének tekintete alá esik. Ilyen sérelem lehet a jogos ok nélkül való lefokozás is. (Kúria, 1932 március 24. P. II. 1582—1931.)

Kávépörkölés, cukor- és fűszerdarálás képesítés igazolásához nem kötött foglalkozás, amelyet ha valaki rendszeresen és keresetszerűen kíván folytatni, csak iparigazolvány alapján gyakorolhat, amely azonban képesítés igazolása nélkül is elnyerhető. (21.831—1933.)

Külföldiek iparüzésének előfeltétele. Külföldinek ahhoz, hogy iparüzési jogosítványt kaphasson, lakhatási engedélyre van szüksége.

A munkabér mennyiségének a szolgálati jogviszonyban levő felek szabad megegyezésére bízott voltából következik, hogy az alkalmazott, ha a munkaadó által a jövőre való hatállyal egyoldaluan leszállított fizetéssel nincs megelégedve, az 1884: XVII. tc. 95. §-ának b) pontja alapján a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal is megszüntetni jogosult. (K. IV. 4982—1933. 1934. VII. 6. Tarnovszky)

Az alkalmazott által főnöke ellen elkövetett súlyos becsületsértés csak akkor azonnali elbocsátásra feljogosító ok, ha ezen bűncselekmény előidézésében a munkaadót vétkesség nem terheli. (Bp. tsz. 27. Pf. -3,574—1933.)

Üzletátruházás. Az 1908. évi LVII. tc. szerint az üzletátvevő felelős elődjének üzletéből eredő azon tartozásaiért, amelyekről tudomással bírt, vagy amelyeket a kereskedő gondosságával megtudhatott. Ez alapon számos per folyik és egy ily üzletátruházásból származó kúriai ítéletet fodunk ismereteni.

A felperes a per tényállása szerint az I. rendű alperessel szemben fennálló üzleti követelését II. rendű alperessel szemben azon az alapon érvényesíti, hogy a II. rendű alperes azelőtt az I. rendű alperes által használt és ennek házában lévő üzlethelyiséget vette bérbe és ezt hirdetésekben is közhírré tette. A Kúria a fellebbezési bírósággal egyetértve elutasította a keresetet P. IV. 2.613—1935. számú ítéletével a következő indokolással:

„A meg nem támadott tényállás szerint az I. rendű alperes házában lévő, előzőleg általa használt üzlethelyiségnek bérbeadásával kapcsolatban a II. rendű alperesnek sem árukészletet, sem követeléseket nem adott át. Abból a körülményből pedig, hogy az üzlethelyiség bérbevételét tudatú körlevélben a bérbevett helyiséget, mint az I. rendű alperes volt üzletét jelölte meg, nem lehet következtetni arra, hogy az I. rendű alperes az ő vevőkörét átadta volna II. rendű alperesnek. A felperes erre utaló tény nem bizonyította, különösen nem bizonyította, hogy I. rendű alperesnek üzleti értékét jelentő vevőkör volt s hogy az I. rendű alperes a vevőkör átengedéseért kapott a II. rendű alperestől, sőt azt sem, hogy az I. rendű alperes mást fizetett volna, mint a bérleti szerződésben meghatározott bérösszeget, amely bérösszeg a fellebbezési bíróság helyes okfejtése szerint csekélységénél fogva sem alkalmas annak feltevésére, hogy abban a béren felül valamely más szolgáltatás is foglaltatott volna. Illyként egyedül azon az alapon, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperestől ennek üzleti helyiségét és üzleti berendezését bérbevette és abban üzletét azonos üzletkörrel az I. rendű alperes üzletének megszűnté után folytatta — üzletátruházást megállapítani nem lehet.“

Az ítélet aggálytalan és indokolása meggyőző.

Zwaak likörgyár elsőrangú gin-t, whisky-t, vermouthot, cocktailt és tokaai borból főzött konyakot hoz forgalomba, amelyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Mixeléshez páratlanok. Diópálinkája és barack pálinkája a legjobb a maga nemében.

Parkettái lerakását és javítását végeztesse
Jakab Józsefnél
Bulyovszky ucca 32 Telefon: 1-146-31

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó
 Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.
 Telefon: 1-204-82.

Springut Henrik tojás-
 utóda **Öfner Márton** nagykereskedő

Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
 állandó szállítója.

Budapest, VI., Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 1-217-54.

NAGY ERNŐ Olcsó árak! — Olcsó árak!
 Csokonai-utca 12.
 Telefon: 1-330-68.
 Modern la. kivitel!

Címfestő

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különleges-
 ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
 palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába
 legolcsóbban **Édes és Deesy-**
 nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
 javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
 minden színben a legolcsóbb árban készít

KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
 Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
 sarok.) Telefon: 1-378-69.

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r.t.

„PRINCE OF WALES“

kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRÚT 6. TELEFON: 1-116-26.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
 Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapított 1824.

Kávés uraknak legelőnyösebben dolgozik

Pintér Mihály

vegyszer- és festő mester
 elismert kelmefestő, vegyszer- és fehérnemű is
 kiválóan tisztító üzeme.

Budapest, VI., Sziv-u. 32. Telefon: 1-196-12

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
 Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.